

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ös szám,
nová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Floitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
Hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egy évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 .
Negyedévre ----- 3 .
Egy hóra ----- 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepszakok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 266. szám.

Szerda, november 18.

A kancellár válasza.

Nagybecskerek, nov. 18.

(Y) A német birodalmi gyűlésnek tegnap érdekes ülése volt. Napirendre került u. i. a birodalmi kancellárhoz intézett kérdés alakjában a Hamburger Nachrichten leleplezése az orosz-német titkos egyezményről.

Nem régen történt, mindenki emlékezhetik tehát reá, hogy ez a leleplezés milyen élénk föltűnést keltett Európaszerte. Bismarck hg beismerése szerint ennek a leleplezésnek az volt a rendeltetése, hogy megzavarja a jó viszonyt Oroszország és Franciaország között. Hogy elérte-e ezt a célját, arról megbízható adataink nincsenek; de alig hiszszük, hogy élsárgult akciókkal sikerült volna ellensúlyozni azt a mély benyomást, amelyet Miklós cár párisi látogatásával hagyott hátra a francia nemzet lelkében. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a leleplezés, a melyet az utódjai iránt táplált, kiürthetetlen boszúvágy sugalt a friedrichsruhei remetének, nagyon sötét árnyékot vetett a vaskancellár őszinteségére. Azért, mert a titkos egyezményt titokban tartotta Németország szövetséges-társai előtt is.

Miután azonban Bismarck herceg hat esztendő óta nem gyakorol befolyást a német birodalom külső politikájára, a hármas-szövetség szilárd összetartására nem idézhetett elő semmi hátrányos befolyást ez az önleleplezés. Annál kevésbbé, mert ugy az osztrák-magyar, mint az olasz külügyi hivatal tudomással bír róla, hogy Bismarck bukásával megszűnt a kettős játék, és az orosz-német titkos egyezmény nem újított meg. Sőt éppen Bismarck herceg megjegyzéseiből arra is lehet következtetnünk, hogy bukásának okai kö-

zött szerepet játszott ez a sajtóságos magatartása is szövetséges társaival szemben. Azonfölül ugy II. Vilmos császárnak, és kancellárjainak egyénisége, mint a következőket megtartott u. n. új irány teljes biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy bizalommal viseltethetünk hatalmas szövetséges társunknak hűsége iránt a szövetségi szerződésnek ugy szelleméhez, mint bettjéhez.

Hohenlohe hg. birodalmi kancellár a Hompesch gróf kérdésére adott válaszában konstataálta mindezeket. Ez az egyedüli érdemleges része a kancellári nyilatkozatnak.

Előre jelentették, hogy a birodalmi kormány az orosz-német titkos egyezmény lényegére vonatkozólag semmiféle érdemleges kijelentést tenni nem fog sem a sajtóban, sem a birodalmi gyűlésen. Ehhez az állásponthoz ragaszkodott tegnap Hohenlohe herceg, a mikor hivatkozva az egyezmény titkos jellegére, megtagadott arról minden fölvilágosítást.

Az a néhány szó azonban, amelyet a hármas szövetség tagjainak jelenlegi egymáshoz való viszonyairól mondott, alkalmas arra, hogy a helyzetet megnyugtató színben tüntesse föl, és eloszlassa azoknak aggodalmát, akik attól tartottak, hogy a friedrichsruhei leleplezés megzavarhatná ezt a viszonyt.

Nem is forgott fönn erre nézve komoly ok, mert senki sem kételkedik Németország hűségében; és így elfogadhatjuk valóságul Hohenlohe herceg kijelentését, hogy Németország viszonyát szövetségeseihez, mint az előtt, ugy most is a föltétlen kölcsönös bizalom jellemzi.

Másik jellemző vonása a kancellár nyilatkozatának, hogy mellőzi Bismarck hg. személyét. Mind összesen az érélyes vissza-

utasítása annak a vádnak, mintha angol befolyás szabta volna meg a német politika irányát, képezi egyenes válaszáat Bismarcknak, azzal a kijelentéssel egyetemben, hogy az egyezmény megszüntetése után sem romlottak meg a viszonyok Oroszország és Németország között. A kancellár utalása arra, hogy az új irány indokait ma is teljes értékűeknek tartja a birodalmi kormány, kedvező betejezését képezi a friedrichsruhei incidensnek.

Millenniumi kitüntetések.

— november 18.

(Folytatás.)

Elismerő oklevél.

Torontál vármegyei magyar közművelődési egyesület Nagybecskerek. Buzgó működésért.

Torontál vármegye közönsége. Gondos és haladást mutató munkáért.

Neurchr Mihály földmivelő Grabác. Jó termelésért.

Solyms Gusztáv földbirtokos Török-Becse. Sokoldalú, jó termelésért.

Volfinger Viktor birtokos Nagybecskerek. Gazdasági haladásért.

Róbert pármái herceg és Bourbon Henrik gróf nagybirtokos Szent-Hubert. Kitünő termelésért.

Sztraka János kiegészítő Erzsébetlak. Kitünő termelésért.

Urbán Péter földbirtokos Török-Becse. Kitünő és nagyban termelésért.

Török kanizsai lecsapoló társulat Török-Kanizsa. A vízmentesítés terén kifejtett sikeres működésért.

Bognár Péter műlakatos Nagyszentmiklós. Jó munkáért.

Pyrovasky Gyula reszelővágó Nagybecskerek. Jó munkáért.

Grób János kerékgyártó Nagybecskerek. Jó munkáért.

Bohn István és társai Nagyikinda. Jó munka.

A „TORONTÁL” tárczája.

Husz év után.

Irta: Carolus.

Az ablak muskátlibokrai alatt himez Ninuska.

Ölében zománczos, finom selyemgombolyagok, színes pamut, csikos, tarka gyenge szálak; kis rámán feszül a legfőbb atlasz, azon kigyózik föl-alá szezélyes vonalakban a kialakuló minta. Apró ujjai sebeseen vezetik a fonalat, a színes szálacskákból, kis csillagöltésekből kibontakozik az ornamentum.

Nagy szemei egész közelből bámulnak az alakokra. Csillognak, ragyognak, mintha valami édes mámor fogná el. Csak ugy nő kezei alatt a virágos szöv-dék.

Ninuska egy percze abba hagyta a munkát s maga elé emelve a himzést, gyönyörrel szemlélte.

O mily pompás kelengye lesz mindez a himzett, szőtt, horgolt kincs. Büszkén teríti majd Ninuska ezt az asztalra, azt a cassetre, emezt ide a tükörhöz, a pamlagra, ágyterítőnek, cifra elenzőnek! . . . Mint sáppadoznak majd irigységtől az iskoláskorbeli jó barátok, akik csupa bálozás, francia nyelv, zongora és viziteléstől nem értek rá, hogy csak egyetlen ilyen fejedelmi ékeségük is legyen. Oh, ő igazi királyi kis menyecske lesz, ha egy szép napon majd eljő az a valaki, az ismeretlen lovag . . .

Az az ismeretlen, a kiről annyit álmodott, aki már félelevenen meg is jelent neki, homályos ködképből, káprázatosan csillogva szépségben, daliás férfiaságban. Oh, mit neki ez a sok léha, divatos gavallér, akik tárenőit körülrajongják a ostoba trics-tracscaal kényszerítik nevetésére. Ha majd az oltár tömjénfüstjébe burkolva együtt térdelnek a pap előtt, no is, majd bámulhat a

város az ismeretlen, a világtól elvonult és most dicsőségben ragyogó leánykán. A himző Ninuskán . . .

Oh, mit, hamar a munkához! Sietni kell, hogy elkészüljön a szép csipkés-fodros kelengye. Mi az, hogy az egyik szekrény immár telve van finom színes csudadolgokkal, ha a másiknak a fele még üres. Sietni kell, hamar! . . .

Az apró ujjak engedelmeseen vezetik az aranyfonalat. Gyorsan, szorgalmasan és vigyázva, mint egy szolid gép. A nagy szemek kíváncsian, lázasan ragyognak az aranyhimes munkára. Hamar, hamar . . .

Ma este van a tisztibál. Mind ott tündökölnék a volt barátok. Gavallérok susognak nekik édes apróságokat, bódító zene mellett röpü'nek, telve izgalommal, gyönyörrel.

Valamikor, egy-két év előtt, mikor tizenhatéves bakfi volt még Ninuska, ő is kapott aranysegélyt meghívót. Hívták, hívták, nem ment; himzett, egyre himzett kelengyéjén. Azóta el is feledték. Ki is keresné ebben a kis házban, ebben a szobácskában?

Ninuskának szemei egy percze vesztenek a csillagokból. A kis ujjak is lassabban mozognak. Oh, az a bál!

De mindjárt eltűnik a fényes ragyogású délibáb, az a fejedelmi palota aranyos, zománczos, csipkés-fodros drágaságaival. És előáll csillogó glóriájában a daliás férfiú, az ő mátkája, aki egészen biztosan eljön érte a királyasszonya teszi. Oh, oly biztos megnyugvással tudja Ninuska, hogy ennek ugy kell történnie.

Lassan száll a nap a láthatár felé. Sötétes már a kis szoba, a muskátlibokrok feketékké lettek. Már látni azt a narancs-szín sávot odaát a malomnál. Caendesen közeledik az est.

De Ninuskánál még nappal van. Még javában szalad alá föl-alá a selyemszál, áttöri az atlaszt s rózsákat fest a fehér kelmére. Csak rajta, szorgalmasan, mert hátha a holnapi pirkadás meghozza azt a napot, az ő napját?

Telik a szekrény, mulnak az évek, Ninuska lázasan himez.

Itt ott hall valamit a világról is. Az öreg cseléd néha néha eltéreférél vele, mesél ujságokat, mik a kut mellett és a fűszeresboltban kelnek szárnyra. Mesél Ninuska régi barátóiról: Ez ehhez ment, az annak a felesége, ilyen meg olyan aranyos kis babája van. Itt meg ott ilyen-olyan mulatságok járnak, ezek barátokoznak össze, amannak van a legszebb toaletteje. Ninuska kíváncsian hallgatja végig és himez szorgalmasan.

Olyan kelengyéje még sincs egynek se, mint amilyen az övé.

De az a daliás mátká egyre késik. Hiába álmodik róla, hiába látja maga előtt, lázas hallucinációkban. — Igen, még nem kész a kelengye!

Ott, a volt régi barátok körében egyszer nagy véletlenül a régi időkről beszélgetnek. Véletlenül, mert hisz minek bibelődni a multtal, mikor olyan édes a jelen.

És egyikük ijedten, meglepetve említi fel Ninuska nevét. A himző Ninuskáét, aki husz év előtt együtt járt velük az oskolába. Hogy öregszik az ember! Husz év előtt!

A jó barátokat nem változtatta az idő rozakká. Most is szeretettel beszélnek róla. Szegény, szegény, boldogtalan Ninuska.

De kár a sajnálkozás. Nézzetek csak be ama nagyranőtt muskátlibokrok mögé. Ott ül a Ninuskátok, ölében fehér atlaszráma, zománczos, himes, ragyogó selyemszálak. Fáradszóról, szorgalmasan, lázasan vezetik ujjai a finom szálát föl-alá. Himsi a kelengyéjét . . .

Es várja, várja azt a ködképes, délibábos daliás férfiú, aki majd el fog jönni érte egyszer . . . valamikor . . .

HIREK.

Tájékoztató.

November 19. Vásár Nagybecskerekén.
December 14. Közig. bizottság ülése.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomázott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskerekén Bauerféle házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Első zombolyai téglagyár (Koch János és társai.) Zombolya. Jó anyag.
Dardin János esztergályos Nagyikinda. Jó munkáért.

Benkóczy Illés fazekas Nagybecskerek. Jó munkáért.

Jirkovezty József fazekas Zombolya. Jó munkáért.

Oláh György szobrász Perjámos. Jó munkáért.

Tyrilov Koszta papucsos Nagyikinda. Jó munkáért.

Orosz Lajos fényképész Nagybecskerek. Dama Ferencz Nagy Ósz.

Deszk község. Jó munkáért.

Gyála község. Jó munkáért.

Jacsanszky Zsuzsa Erzsébetlak. Jó munkáért.

Kaurich Tamásné. Jó munkáért.

Lágh Nina Elemér. Jó munkáért.

Loncsárszky Káta. Jó és szép munkáért.

Pozojevich Ceczil Nagy-Ósz. Jó munkáért.

Zombori Rónay Jenő Nagybecskerek. Fényképekért.

Janosev György Nagyszentmiklós. Jó és szép munkáért.

Torontál vármegye népies csoportjából. Gerhard Péter, fekete kettős fogatért. Kiállítási érmet és 50 koronát.

Hüpfel Mihály sárga lováért. Kiállítási érmet és 50 koronát.

Kaurich Vincze, sötét pej lováért. Kiállítási érmet és 50 koronát.

Mirich Ferencz, sárga mén lováért. 50 koronát.

Millenniumi nagy érem.

Geiduschek József. Sárga cochinik, Plymouthokért, fekete Langshanokért, Wyandotokért, emdeni ludakért.

Kiállítási érem.

Regyi Pál Lajosfalva. (Kömő.)

Iparos segédek kiállításán:

Seidl Gyula kalapos segéd Módos. 1 aranyat és egy diszkótésű iparos könyvet.

Közreműködők érme.

Olgay Ferencz festőművész (Marilla.) Besuk Lajos urad. igazgató Zombolya. Sikeres működésért.

Bernhardt Géza tisztartó Bánlak. (Gr. Karácsonyi Jenőnél.) Mezőgazdasági sikeres működésért.

Babies József urad. igazgató, országgyűlési képviselő Zombolya.

Rottler József földm. isk. tanár Nagyszentmiklós.

Horváth Ferencz m. kir. főerdész. Tevékeny és sikeres fáradozásáért.

Kuhn Lajos dr. esperes plébános. Tevékeny és sikeres fáradozásáért.

Csekonios Endre gr. v. b. t. t., a vöröskereszt-egylet elnöke Budapest. A vöröskereszt-egylet fényesen sikerült kiállításának rendezéséért és két talicskává szétszedhető paraszt járműnek bemutatásáért.

Streitmann Antal tanár Nagybecskerek. A torontálmegeyei házak berendezéséért.

Baár József, a zombolyai uradalom felügyelője.

Ghymessy Béla kereskedelmi főnök Nagybecskerek.

Millenniumi nagy érem.

Nagy János tavitó Pancsova. Rendkívüli haladásért.

Pancsova-kubini ármentesítő és beviz szabályozó társulat Pancsova. Az ármentesítés terén kifejtett kiváló közhasznú működésért.

Kiállítási érem.

Vancsini József Pancsova. Jó munkáért.

Löwinger Lázár ezetgyáros Pancsova. Jó minőségért.

Szeney László cipész Pancsova. Jó és szép munkáért.

Szilvassy László cipész Pancsova. Jó és szép munkáért.

Elismerő oklevél.

Pancsovai Gromon Dező magyar nyelvterjesztő egyesület Pancsova. Buzgó működésért.

Amberg János bognár és kovács Pancsova. Jó munkáért.

Felbersohn Mátyás nyerges Pancsova. Jó munkáért.

Genssnyein Gyula bognár Pancsova. Jó munkáért.

Adler István kárpitos Pancsova. Jó munkáért.

Annbot Mihály Pancsova. Jó és szorgalmas munkáért.

— **Nikolics Feodor báró visszavonulása.**
A „Budapesti Napló“ azon hírére vonatkozólag, melyet a tegnapi számunkban mi is közöltük, hogy báró Nikolics Feodor v. b. t. t. a politikai élettől visszavonulni szándékszik, azon értesülést nyerjük, hogy az tövéden alapul, a mennyiben Nikolics Feodor báró nem szándékszik a politikai életől visszavonulni.

— **Műkedvelő gyermekek.** Nagyszentmiklósról írják: A jótékonykodás, kicsiny embertársaiak felsegélyezésére, az iskolás gyermekeket műkedvelői előadásra készítette. Az embereszereteti nagy ünnepére így akarnak pénzt szerezni az iskolás fiúk szegényebbjei felsegélyezésére. A műkedvelői előadást nov. 22 én rendezik a „fekete sas“ nagytermében, a róm. kath. népiskola felső tanulói által a következő programmal: 1. Előkép 60 iskolás gyermek által. 2. „Elisének“ Beethoven-től, zongorán Koós Géza. 3. „A kíváncsi“ monolog, előadja Marinov Vilma. 4. „Théma“ Schwarz Venczeltől, majd „Pajkos diákok“ zongorán ifj. Jeck György. „Galop Brilliant“ Egzhard Julestől, zongorán Koós Géza és ifj. Jeck György, majd „Klapka induló“ Koós Géza. 5. „Magyar népdalok“, zongorán ifj. Jeck György. 6. „A kuruzsló huszár.“ Vigjáték egy felvonásban Történik egy falusi urasági épületben, előadva 10 kis műkedvelő által. Névszerint: Manché Margit, Schnur Erna, Heincz Konrad, János Gusztáv, Rotter Malvin, Horváth Géza, Tomaskovits Lajos, Maróczy Mariska, Mayer Jakab és Maximov Vilma. A kis műkedvelők előadása hihetőség jól fog sikerülni.

— **Piros fülek.** A szerelmi és egyéb esetekben csak a fülig szoktak elpirulni, a pirulásnál a fül az a véghatár, a melyen túl csak a legmerészebb írók mernek menni. Hanem van idő, amikor a fülek is belemennek a pirulásba, vagy talán helyesebben a pirulás megy át a fülbe, amikor a csipős hideg szél ecsetje hat rájuk. A tél és a hideg ezer poétikus dolga között ez a legpoetikusabb; természetesen nem a nagy és előálló fülek, mert ezeken a legnagyobb pirosság se segít; hanem azok a piczi, szabályos fülek, a miknek coloritjával semmi se versenyezhet. Így mostanában, amikor a magas Mediczi, vagy Stuart gallériából ki kibukkan egy kis enni és harapni való pirosság, amely a szőke haj háttéréhez ép oly gyönyörűen illik, mint a feketéjéhez, vagy a mikor az egész fül teljes rózsaszínű impozáns mivoltában ragyog elő, gourmand legényemberek szemének bő táplálékot nyújt a hideg szél, a melynek egyébként alig van jó tulajdonsága. Főlöleges ilyenkor gyémántos, korralos függőket a fülbe tenni; remek ékszer ekkor maga a fül; ha egyébként csak alkotórésze a szépségnek, most, a mikor az arcot is felülmulja festői pirosságában, maga a szépség. Aztán még egy tekintetben is szebb a fül piros színpompája, mint az arczó, mert ez lehet mesterséges kendőzött pir, az meg a valódi természetes szín, a miben a hideget és a csipős szelet a világ semmielő pirosítója utól nem éri.

— **Egy könyvkereskedő kihágásai.** Szegedről írják: Nagy meglepetést okozott itt a fővárosi lapoknak Várnai Lipót szegedi nyomdatulajdonos és könyvkereskedőről megjelent közleménye, amely arról szól, hogy Várnait nagy postai kihágáson csípték rajta. Várnai a hirt több lapban megegyeztet, azok ellen pedig, a melyek a csáfólatot nem tették közzé, sajtóügyi feljelentést tett. Ezenfelül rőpiratot adott ki, melyben Bába Sándor nyomdatulajdonosról, a Szegedi Napló tulajdonosáról azt mondja, hogy Szeged városát, mint annak szállítója, sok ezer forinttal megkárosította. Megtámadja továbbá Kulinyi Zsigmond kamarai titkárt és lapszerkesztőt is. Végül kijelenti, hogy Bába Sándor tulajdonképpen az, kit a csendőrségi szállítmányokkal üzött visszaéléseken rajtaértek. A rőpirat Szegeden nagy feltűnést keltett, s bizonyos, hogy a sajtópörök egész légióját fogja szűlni, mert most már Bába, Kulinyi és a gyanúsított városi hivatalnokok is az esküdtszékhöz fordulnak elégtételért.

— **Egyházi ének.** Guthi Sarolta kisasszony, mint értesülünk, pénteken este a zsinagógában énekelni fog az isteni tiszteleten.

— **Bánya szerencsétlenség.** Resiczáról ma érkezett sürgőny tudósítás szerint a szásküli községtárnában a viheder 12 bányamunkást súlyosan megbesesített; 14 munkás könnyen megsérült.

— **A királyné névnapja.** A királyné neve napján Magyarország minden városában ünnepi isteni tiszteletet tartanak. Nagybecskerekén is hálaadó istentisztelet van ezen a napon a főszékes asszony jóvoltáért, amelyet holnap, e hó 19-én délelőtt 9 órakor tartanak a r. k. plébánia templomban. A nagymisén a műkedvelői kar Kirms C dur miséjét adja elő, betétül pedig a női kar Hartl „Oh salutaris...“ cz. karát énekl. el.

— **Az ünneplő vármegye.** Ma ünneplő meg névnapját és egyúttal főispánná való ki nevezetésének ötödik évfordulóját Rónay Jenő Torontál vármegye főispánja. A számos üdvözlő irat, telegramm, melylyel ezuttal is elhalmozták, ékesen bizonyítják azt a megható szeretetet és ragaszkodást, amelylyel nemcsak a vármegye, hanem az egész délvidék viseltetik a népszerű főispán irányában. Mindenki siet ezen a napon, hogy bár egy szóval is lerőjja tiszteletét azon férfi iránt, ki tapintatával és rokonszenves egyéniségével mindenkit meg tud hódítani. A vármegye tisztikarának szerencsekívánatait dr. Dellmanics Lajos alispán tolmácsolta kelkes szavakban. Tisztelegtek még a torontáli h. é. vasutak tisztviselői kara, kiknek jó kívánatait Réczey Gyula igazgató tolmácsolta, valamint a nbcskerei m. kir. pénzügyigazgatóság Talapkovics Vazul pénzügyigazgató vezetése alatt és még ezenkívül az összes becskerei hivatalok, testületek és jóbarátok.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Weisz Károly nyug. pénzügyi titkár, életének 75-ik és boldog házasságának 38 ik évében hirtelen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Az „Iskolagyermekbarát.“** helybeli segélyző egyesület az ideoi télen is, decz. hó 1-jétől, levelesoztó intézetet létesít, melyben minden előadási napon a messzelakó szegény tanulók — számra nézve 80—100 an — délben meleg ételt kapnak. Nemkülönb. eddig már 17 gyermeket lábbelivel segélyezett és a keményebb idő beálltával ugyanannyit teljesen óhajt felöltöztetni. A tanév elején pedig 150 ft értékű tankönyvekkel s íróeszközökkel látta el a községi iskola valamennyi szegény tanulóit. A levelesoztó intézmény tetemes költségeinek fedezésére külön gyűjtést indít, s a nemeszívű emberbarátokat ez uton is szives adakozásra kéri fel az egylet intézősége. Ugy pénzbeli, mint terményekbeni adományok a konyha czéljaira az egylet pénztárához, Dold István közs. tanítóhoz küldendők. Eddigelé már adakoztak: Torontáli takaréks. és hitelbank 15 ft, nbcskerei jótékony nőegylet 15 ft, Steinitzer Géza 2 ft, Lucsics Miklós 2 ft, Mencez Lipót 1 ft, Mencez Lipótné 1 ft. E nemes adományokért e helyen is a legmélyebb köszönetét fejezi ki az egylet elnöksége.

— **Csalárd bukás.** A „Sz. N.“ ban olvasuk: Schwarcz Bernát és fia nagyikindai cég ellen csődbe jutása után hitelezői büntel jelentést tettek. Mint nagyikindai levelezőnk táviratozza, az ottani törvényszék vizsgálóbírója a cég üzemleit a btkv. 414. § ába ütköző csalárd bukásnak találván, a cég főnökét és Nándor nevű fiát, mint bünrészesét letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte.

— **Ritka vad az Alföldön.** A csongrádi rétről ritka vadászszakmánnyal tért haza a napokban Schperling Béla káplán, ugyanis az ugynevezett „Csukás“ füzében vaddisznóra bukkant s három lövéssel leterítette a 118 kilónyi súlyú vadat. Az ottani sportkörökben nagy feltűnést keltett ez az eset, mert az Alföldön már évek óta nem ejtettek el vaddisznót. Valószínű, hogy a biharmegyei erdősegekből tévedt Csongrád környékére ez a ritka példány, hol már több héten keresztül tartottak rá hajtóvadászatot, míg végre puszkavégre került.

Egy község nyomorban. Franzfeldről írják lapunknak: „Franz-Josefsfeld“ boszniai községet a napokban az árvis tökéletesen tönkretette, az összes házak bedültek s csak kettő van olyan állapotban, hogy némiképp még lakható. Az ár reggeli 8 órákor váratlanul lepte meg a virágzó községet és 48 óra alatt teljesen elpusztította. Emberélet nem esett ugyan áldozatul, de két gyermek megfagyott. Gazdasági eszközök, butorok, állatok és gabonaművek nagyobb részt megmentettek. Franz-Josefsfeld Bjelinától két kilométernyire van, 12–15 éves újonnan telepített község, melynek lakói ág. h. ev. németek. Tulnyomó részük a torontálmegyei „Franzfeld“ községből költözött át még 1885-ben. Franzfeld lakosai a vészvár vétele után maguk közt rögtön gyűjtést rendeztek, melynek váratlan eredménye 654 frt volt. Ezen összegből 200 frtot már elküldtek a szerencsétlenek gyámolítására. Esetleges adakozásokat szívesen fogad Franzfeld község előjárósága.

Színház.

Üdvöske.

A gyönyörű zenéjű Üdvöskeben tartotta második vendégjátékát Gutti Sarolta kisasszony s valljuk meg, sokkal szerencsésebb estéje volt, mint első alkalommal. Szerencsésnek mondjuk már csak azért is, mert alkalma nyílt a játékát bemutatni. A kisasszony ügyesen mozog a színpadon és van benne sok temperamentum. Nem nagy de kellemes csengésti szoprán-hangja pedig kelően iskolázott, s maga pedig ügyesen bánt vele Pippót Láng h. Ödön énekelte avval a kellemes hanggal, melylyel annyira megkedveltette már magát Becskereken a társulat ezen intelligens tagja, hogy már a fellépése is biztosítja a sikert. Fodor Ilona feltűnő szép hercegisasszony volt és gyönyörűen énekelte, Havasi pedig tökéletesen beleélte magát a féltékeny fejedelm szerepébe. Kitűnő volt Nyitrai mint Rokko, ámbár őt szeretjük olyan darabokban látni, hol bő tere nyílik művészetének. Felemlíteni való még, hogy Fodor Ilona gyönyörű virágcsokrot kapott. Közönség felette kevés volt.

-y

Irodalom és művészet.

* Fair Play. Ez a czime egy futtában megírt könyvnek, melyet Szemere Miklós írt. Míg egy szivart elszitt a szerző, addig megírkanthatta, míg egy cigaretté elhamvad, végig lehet lapozni a vékonyka bordájú és vékonyka tartalmu, sok műveltséggel, még több dicsekvéssel, de szűk látókörrel megszerkesztett füzetet, mely a mai politikai viszonyokkal foglalkozik, több igyekezettel, mint sikerrel. Ugy látszik, nagyon a szívére vette az első bukását és így akar érette boszút állani. Az „Athenaeum“ jobb ügyszó melletti buzgalommal állította ki az izlése füzetet. Ara 30 kr.

* A sziv világából. Ezen a czimen adta ki első novella-kötetét Papp Andor fiatal író, lapunk széptehetségű munkatársa. Az izlése kiállított kötetben tíz hosszabb-rövidebb elbeszélés van sok ügyességgel elmondva. Papp Andor határozottan túl van azon a ponton, a melynél a kezdők megakadnak, mert mindig van mondani valója, történeteit folyékonyan adja elő, avval az egy hibával, hogy kissé még pongyola. Nem nézi át figyelemmel a dolgait, mielőtt nyomda alá adja és így sok felesleges sallang marad rajtuk, a melyektől ha megszabadulna egyik-másik dolga, úgy igen becses apróság lenne. Az önkritika legyen a szerzőben erős, nem szabad elfogultnak lennie a saját művével szemben; lám például Papp Andor is írt néhány meglepő ügyes tárczát vidéki lapokba, melyeket nem találtunk meg a kötetben, a helyet feivett egy két gyöngébb dolgot, melyeket talán jó lett volna előbb alaposan megfésülni. — Papp alakjai között akadnak néha eredetiek, de viszont tulnyomó köztük a kópiát. Az utóbbiakból csak azt a benyomást szerezhették, hogy olvasmányokból ragadtak meg a szerző emlékező tehetségében s most — talán akarata ellenére is — újraszületnek egy novellában. Térjünk át most már a tárcsákra. A legelsőben, a melynek a

kötet címét is köszönheti, három apróság van elmondva, köztük az első meglepően ügyes, dacára annak, hogy csupán oda van vetve néhány nagyméretű vonással. Maga a téma megérdemelné, hogy részletesebben is kidolgozzák, csak hogy ehhez szerencsésebb kezü ember kellene. Talán idővel, ha teljesen kifejlődik Pappban a jó ízlés, ő maga is meg fogja csinálni. A „Utszéli fejfa“ poétikus dolog, csak hogy szintén skiczelés. Úgyesen van elmondva a „Botrány“, melyet nemrégiben mi is közöltünk, míg a „Ha a lány szeret“ címűben azt látjuk, hogy Papp tud eredeti alakokat is kiszedni az emberek chaoszából, mert ebben a kis tárczában van sok lélektani igazság. „A kisvárosi életből“ némileg szatíra akar lenni, a hátralevőkből pedig erőteljességgel emelkedik ki az „Eltemetett ideál.“ Nagyjában elmondtuk véleményünket a kötetről, csupán még egyszer figyelmeztetjük szerzőt, hogy rászal le magáról a pongyolást, amely nem mindig szokott tetszeni, s akkor lesz belőle is valami.

sz.

Legujabb hírek.

Nyugalomba vonuló főispán.

Budapest, nov. 17. Molnár István, Zemplénum megye főispánja, mint a „M.-g.“ értesül, rövid idő múlva nyugalomba vonul. Utódjául Dókus Ernő országgyűlési képviselőt emlegetik.

Megszöktetett hercegisasszony.

Budapest, november 17. Párison át szenzációs hír érkezik Genuából. Don Carlos spanyol trónkövetelőnek Elvira nevű leányát, aki különben Bourbon hercegisasszony is, Vareggióból, ahol üdülés végett tartózkodott, egy Forchi nevű római festő megszöktette. A szerelmes pár több napon át a genuai Concordia fogadóban tartózkodott, aztán pedig Vintimillán át Franciaország felé indult. A hercegisasszony háromszázezer frank értékű ékszereket vitt magával. Forchi, a merész szöktető, nős ember és több gyermek apja.

Öngyilkos lelkész.

Budapest, november 17. Kis-Harsányból feltűnést keltő öngyilkosság híre érkezik. Hoffner Károly, az ottani ref. lelkész, felakasztotta magát. Az általános részvétet keltő öngyilkosság okát senki sem sejtí. Valószínűleg életuntaságból történt.

Felhívás szent háborúra.

Filippopolisz, nov. 17. Konstantinápolyból ide érkezett hírek szerint, Kanéában falragaszokat találtak, melyek felhívják a mohamedánokat szent harcra a keresztények ellen.

Táviratok.

A Klapka-szobor leleplezéséhez.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A komáromi Klapka-szoborbizottság titkára, Hittrich József, ma nyilatkozatot tesz közzé, mely szerint a bizottság koszorúját az elesett horvédeknek siremlékére ő tette le; onnan pedig visszahajtatott egyenesen Komáromba, ennél fogva az osztrák sirokat sem fel nem keresték, sem meg nem koszorúzták. Valószínűnek jelenti ki azon hirt is, hogy a szoborbizottság elnöke, Tuba képviselő Frigyes főherceg hadtestparancsnokhoz beadványt intézett volna avégből, hogy az ünnepeken a hadsereg is képviselve legyen.

Az olasz-abessziniai békekötés.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Vilmos német császár Rudini olasz kormányelnöknek táviratilag legelőnkebb szerencsekívánatait fejezte ki azon alkalomból, hogy Olaszország Menelikkal békét kötött. A távirat Rómában nagy benyomást tett, mert a közvélemény ebben azon sokat hangosított állí-

tásnak igazságát látja bebizonyítva, hogy az afrikai háború által elfoglalt Olaszország, bekövetkezhető komoly esetben a hármasszövetség iránt fennálló kötelezettségeinek nem tehetett volna kellőképpen eleget.

Olaszország is viszontbiztosított.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Bismarcktól sugalmazott Neueste Nachrichten mai számában új leleplezéssel áll elő és azt írja, hogy Olaszország 1891-ben a Németországhoz hasonló viszontbiztosítási szerződést kötött Oroszországgal.

Miniszterválság Szerbiában.

Budapest, nov. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Kovacsévcics Lyuba közoktatásügyi, Nincsiccs Áron igazságügyi és Stojanoviccs Vucko kereskedelmi miniszterek benyújtották lemondásukat.

Nyilttér.*

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen férjem váratlan elhalálása lelki állapotomat annyira megviselte, hogy a számos részvényt nyilatkozást egyenként megköszönni képtelen vagyok. Miért is legyen szabad mindazoknak, kik fájdalomban osztozni kívántak, valamint a pénzügyigazgatóság tisztai karának a temetési szertartáson való testületi megjelenéséért köszönetemnek ez uton kifejezést adni.

1072-1.1

Özv. Weisz Károlyné.

Városi színház.

Miklósi Gyula jutalomjátéka.

Nagy-Becskereken, szerda 1896. november 18-án.

STERN IZSÁK

a házaló zsidó, vagy egy a mi népünkben.

Énekes bohózat 3 felv. Irtá: Berg O. F. Fordította: Somolki, (Rendező: Lángh. Karnagy: Fleischer.)

Személyek:

Hajnalosi, lakatos mester	— — —	Sárdy Károly
Tini, leánya	— — —	Tuboly Klement
Szábel, gyógyszerész	— — —	Nyitrai Sándor
Kertész Feri	— — —	Kalmár Gyula
Törő S. bestyén	— — —	Báthory Béla
Stern Izák, házaló zsidó	— — —	MIKLÓSI GY.
Peti lakatos inas	— — —	Óvári Jenő
Körmös, írnök	— — —	Havasi F.
Sternfels, kalandor	— — —	Lángh Ödön

Kezdete este fél 8 órákor.

Hirdetések.

10154. köz. számhoz. 1896.

1070-2-2

Pályázati hirdetés.

A nagyikindai szolgabírói járáshoz tartozó szerbpadéi községben a jegyzői állás betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-cikkben megjelölt elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi december hó 20-ig alólírottánál annál is inkább nyújtsák be, mert az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A jegyzői javadalmazást képezi: 600 frt évi fizetés, 35 frt utiátalány, 25 frt sorozási költség, szabad lakás, — továbbá a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjazás.

Nagy-Kikinda, 1896. évi november hó 11-én.

Grób Béla,
főszolgabíró.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

